

Inus

Famo, Dawuda agune umaasahu Israyel. Úmár umaasa m'ajóon. Dawuda baniroy, úbárám Sulemaani adooh bunoochunkunom k'aguy umaasahu Israyel. Úmár alódne jaameño adénno, Jerusalem. Ammímiir ingi búkásó burenninno kanda ingi bawaalo galódumaane, faka afufuuh dáde.

Sulemaani baniroy ñammaasa índukon andéker Israyel. Angu dííneŋ alabay awusuna.

A waato nómar, ayik bísiba bi Díino alób ingi anabiyonjo n'aretuhne Inus. Ayéjem adék aŋantin a bukooro b'aretuhne Niniwa. A waato inno, gurethu bukooro búmar ingine Mosul. Irak gagune. Kanda famo, gurethinem Niniwa. Famo Niniwa ingine

kapitalhu bukooro b'aretuhne Asiriya.

Angu Díino atéekinteeKin Inus k'adék ba Niniwa. Gapúti bím, atéekineeniñ kúmbuuñanku Díino.

Jantenteñ Gúloku Díino:

¹⁻² Ba balób gídekehne a gubaarhu údiigeen úduk m'aretuh Inus, úbáku Amitay. Ayikyik bísiba bi Umuyhintor abúuñ Inus ayéjem:

- Kenger k'íbuuño ba a bukooro búdenno b'aretuhne Niniwa k'utengaheeniñ a hójondongo h'ankaanahne. Ífefeg mara anlápurlápur fanfan. (Inus 1v1-2)

Díino asíibáásiib ki Inus adék atenga jamanku Niniwa mara ayehenkineeniñ.

Immeren anlápur lápur dáde. Ganwatawat
didiirahu siyeno adúkoŋo ju. Ganfanánay
bukooro, anwat didiirahánin k'ambuj
jamaŋo m'angune a bukooro búmar.
Ganlekelek agofonkánin, k'anjógun
agofono. Andooh índukoŋo ankuufuloh
hapolonkánin k'anníiro. Anlápur lápur dáde.

Angu, Díino abúuñbuuñ Inus imbi jamanku
Niniwa k'atengaheeniŋ mara aji kúbiirenen
jamméejenkinin imbi Díino a gubaarhu
hójondoŋo h'ankanne, Díino
akoomunkuneeniŋ iniman n'akoomunne
ñamhu Sodom ingi Gomoro. Kanda fo Díino
atéekinne Inus k'adék Niniwa, Inus lókiiren
k'adék.

Jantenten Gúloku Díino:

³ Kanda Inus, bayennehini hómár,
aṅay hágirhu Umuyhintor k'akok bi
bukooro b'aretuhne Taasis, k'afoy
hadéko bi Umuyhintor abúuñemne.
Angu baṅay hadéko bi Taasis, apút a
bukooro b'aretuhne Jopa. Bapút
Jopa alahun na batonṅ n'adékehne ba
Taasis. Angu acaam biyeṅo k'ayifa
na ingi ñandóolhu batonṅo k'andék.
Nim Inus arífne hágirhu
Umuyhintor.

⁴ Angu, bantuṅuli hadéko
Umuyhintor abúuñor búkid búde.
Búkido amalah abena, gumbaṅo
amalah ki batonṅo anaṅina f'adék
asíiba bubica. ⁵ Angu ñandóolhu
batonṅo andewun dáde angu moṅon
moṅon aṅay gukiinahu dínkinem ki

nim gúduko apahánam. Ankomb
búfunnhu bayaaho b'anyifne
andabunah k'anyéj karo nim batonjo
ayeh. Agida Inus ummo na a
bájeginenku batonjo n'awaana,
k'anay sínduuf fo ahuunin.

⁶ Ulaameku batonjo adék alahuntam
na. Ayéjem:

- Fi horan? Sínduuf?! Kenger
k'ukiina dínken k'abonker mintor!
Gúduko ayikhineh bankaban a
binentor ki nim dinniirohon nanka.

Nim ulaameku batonjo ayéjne Inus.

⁷ Afúrumi na, ñandóolhu batonjo
anyéj:

- Inini, mintor, indoohoonu
jalihano k'inkaanoonu kajuubero ki

nim ímpájulon wúuro m'adootne
mintor baléero imba.

Angu ankaan man nim. Bankaani nim
anfég mara a gubaarhu Inus. ⁸ Anyéj
Inus:

- Fi, eke fi udootne mintor baléero
imba? Inini, téekint mint! Fi nuko
doho amíir neeraŋ gukaanahne?
Beeran gúfuruntne? Fi údin beeran?
Fi ummu siy nooran? Téekint mint!

⁹ Úmár anoyindeeniŋ ayéjeeniŋ:

- Me, ii, Uhebáro m'aramunah
Umuyhintor, Díino no raafó
n'ayabne fankaaso ingi réeŋo.

¹⁰ Atéekineeniṅ ni Umuyhintor
abúuñemne, ki dékireṅ, n'asíiba
hágirhu Umuyhintor.

Angu balóbi nim ñammi batonjo
andéyun dáde k'anyéjem.

- Inini, fi, horaṅ akanne k'ukaan
nim? (Inus 1v3-10)

Angu Inus, buruhu k'adék Niniwa, adék a
fankaaso k'ayifa a batonjo. Batonjo, ba
Taasis gadékehne. Niniwa, a gúbido goṅon
gagune, Taasis aguy a gúbido gúduko.
Díino atéekinteekin Inus k'adék ba Niniwa,
kanda úmár adék bi Taasis. Inus alahlah
mara apiren agír k'adék aṅantinay ingi
Díino. Kanda dupiren k'ukaan nim. Díino,
benen benen inno bim. Haani a fankaaso,
Díino inno bim.

Ho Inus akanne súumuronj Díino. Batoño batunuli hadéko, Díino abúuñor búkid búde a fankaaso k'ayik gumban adé. Batoño n'ayifne Inus fuuhuronj dáde. Gumbano amalah a batoño dáde fo asíiba gubica. Ñandóolhu batoño ambenuh dáde ki daha anlim k'anníiro. Kanda Inus atéekin ñandóolhu batoño ayéjeeniḡ: «Díino n'ayabne fankaaso ingi duniyaño nip, ámár abúuñurne búkido umbu. Díino aḡane buyehenku me n'ifoyne bukaano h'atéekineemne.»

Jantentenj Gúloku Díino:

Angu balóbi nim ñammi batoño andéyun dáde k'anyéjem.

- Inini, fi, horaḡ akanne k'ukaan nim?

¹¹ Agida gumbaŋo inno na
n'afanunum n'ayindinah. Angu
ammiihem anyéjem:

Inini mint neeraŋ gikankánominne ki
fankaaso abénn guyindinaŋo?

¹² Inus ayéjeeniŋ:

- Inini, doohoomuŋ k'uworoomuŋ a
fankaaso! Aji ukaaneŋ nim gumbaŋo
abénnhineh bumalo. Úfegen,
afeereemfeer mara h'ekanne akanne
ki bawuco amalah ineenŋ.

¹³ Angu Inus balóbi nim immerenŋ
enfant anduulumbin k'anlah batonŋo
anyéj:

- Inini inyeenonŋ dáde, gúduko
ímputhunonŋ gulibilino gu benen .

Angu bankaaniikaan dékereŋ mara gumbaŋo afak aŋoyineeniŋ na.

¹⁴ Angu ankiina Umuyhintor ingi sembe anyéjem:

- Umuyhint! Mint imme na n'ikiinahomiŋ, dahu úduk uyehen mint a gubaarhu n'ibujhuneminne údiigeeno ummu. Dahu unenum mint a gubaarhu biniirohu wúur mu kandaŋ mint honj. Agida fi Umuyhint ukankaan h'ósiibane.

¹⁵ Angu banlóbi nim anlah Inus k'anworom a fankaaso. Banworem a fankaaso bawuco ingi gumbaŋo abénn, batonjo anoohun. ¹⁶ Angu ñandóolhu batonjo, banfégi hómár andéyun Umuyhintor dáde

k'ambúuñaham leeya, anjikirindem
homenuhi.

2

¹ Angu, Inus baworaa a fankaaso
Umuyhintor abúuñ dakat dadeh
k'adómom. Dakato badómem anooh
a búyeku dakato buruhu ásibaŋ
alallaŋ, jaket báárig. (Inus 1v10-16,
2v1)

Angu Inus atéekinteekin ñandóolhu
sídeeno k'anworom a fankaaso. Ayéjeeniŋ,
«Ukaanandir nim fankaaso
anoohunkuneh.» Angu, f'anworne Inus a
fankaaso, bawuco abénn, fankaaso
anoohun maŋ ni Inus ayéjne. Inus alimeh,
alimeh, alimeh. Abári k'aniiro. Abári ki
Díino ayehenem ni búuñaaaraŋne

gúlokunom. Kanda Díino ayikyik bankabaŋ dáde a gubaarhu Inus k'apahunam.

Díino, neeraŋ gakanne k'apahun Inus? A fankaaso, ayikyik dinkat dín-deh. Dínduko yikireneŋ hari, kanda íyekin-in awayway dáde iniman gufac. Angu Díino abúuñor dakat dadeh imbi Inus k'adómom. Inus niiroroŋ. Inus, ummo na n'ajéb a búyeku fakato buruhu ásibaŋ alallaŋ.

Jantenteŋ Gúloku Díino:

² Angu Inus asali k'akiina
Umuyhintor, Díkinem maŋ na a
búyeku fakato, ayéj:

³ Me, a waato n'iyohne dáde ikiina
dáde Umuyhintor.

Bikiinahem awaalaram k'anaham
h'ekiinahemne.

Oo! Umuyhum! F'éteejane bukenum
ikiinahenkiina k'upahánam.

Bikiinahen uyennehindem,
k'unaham.

¹⁰ Me mungu ba búfunnhu leeya
gídekehne a gubaarhu
n'asúumeemne h'okaaneemne.
H'éjikirindenne mees ídek ikankáneh
nip.

Umuyhum, nim gikankánehne, mara
f'ugune m'apahunumahne jamaŋo.
(Inus 2v2,10)

Inus, f'agune a búyeku dakato

aramunramun Díino dáde. Apápájul mara
úmár búuñaaraŋ gúloku Díino. Abári ki
Díino ayehenem. Abárier aniiro. F'alimne
a baaruŋo, apápájul mara Díino bareŋ
apireenne apahánam. Inus faŋo, pirenden
k'apahun bigokunom. Pirenden k'akaan
honj k'apah. Fo bufiyunku Díino bareŋ!

Maŋ na a búyeku dakato apápájul mara
Díino bareŋ apireenne apahánam. Aji Díino
pahundom, dafúr a búyeku dakato.

Pirenden k'akaan honj k'apahun
bigokunom. Bufiyunku Díino bareŋ. Angu,
nim gakanne. Afiyumfiyum Díino, afak
akiinaham k'apahánam. Ayéjyej Díino,
«f'ugune m'apahunumahne jamaŋo.»

Apápájul mara Díino bareŋ apireenne
apahánam. Angu, nim Díino akanne.

Jantenteŋ Gúloku Díino:

¹¹ Nim Inus asaline a búyeku dakato.

Balóbi nim Umuyhintor ayéj dakato:

- Inini, wotem a gúmeero!»

Dakato anik akaan maŋ nim

k'aworom a gúmeero. (Inus 2v11)

Angu, Inus niiroroŋ a fankaaso. Niiroroŋ a búyeku dakato. Díino akankaan ki dakato adék baman a gúmeero k'alot. Angu adék awor Inus a gúmeero. Nim Díino apahunne Inus.

Kanda mintor mees, fo inlentahoŋ mara mintor mees ínjegumoonunjegum luwahu Díino. Abári ki Díino ayehen mintor. Iniman Inus, dimpirenoŋ impahoŋ agofonkintor. Índukoŋo ganyéjeyej, «Aji ikaani hójoonino

jup ipakáneh. Idékhineh Arjanna. Aji isalihi, aji isumi, aji ikaani hójooninno jup ipakáneh. Díino dayeheneem a gubaarhu hójondoŋo h'ekanne.» Nim jamaŋo jup ganyéjehne. Kanda a bukaano nim, dupiren k'upahun bigokon. Iniman úbáku Ibrahiima n'anébaane a kánginku leeyaŋo, iniman Inus n'alimne a jakaamo, dupiren k'upahun bigokon. Aji upahi, aji impahoonuŋ a kuyoho ku Díino ayohenkinehne jamaŋo, Díino faŋo añantane akaan honj k'apahun mintor.

Imbi úbáku Ibrahiima, Díino neeraŋ gakanne? Abúuñribuuñ leeyaŋo k'aniiro buruhu úbáku Ibrahiima.

Imbi Inus, Díino neeraŋ gakanne?
Abúuñribuuñ dakato k'apahun Inus.

Angu, imbi mintor, Díino neeraŋ gakanne?
Neeraŋ gakanne k'apiren apahun mintor a
kuyoku jú nubonkintor? Neeraŋ gakanne
k'apahun mintor a kuulo? Hóge akankaan
honj? Aji Díino kandaŋ honj, feere gireŋ na!

Angu, damiñ, uyennehinkineh a gubaarhu
ho Díino akanne k'apiren apahun mintor.

Inus, bafúti a dakato, Díino afak alób ingi
úmár.

Jantenteŋ Gúloku Díino:

¹ Inus f'afútne a dakato angu
Umuyhintor aŋoolin ayéjem:

² - Inini, kenger k'údeker úduk údek
ba a bukooro búdenno b'aretuhne
Niniwa b'íbuañenneyeer. Gúputi

úteekin jamanku bim kúmbuuñaamo
k'édekehne búteekinken.

³ Angu Inus abúuña Umuyhintor
k'akeng adék ba Niniwa. Agida,
Niniwa bukoor búde, b'ayik nafa.
Ásibanj alallanj gukankunehne jandinj
bukabunum bukooro.

⁴ Inus, bapúti akaan bísibanjo biliiho
gúdoorlanjo a bukooro k'ayéjeh
jamanjo m'angune na:

- Inini, ninkinan jamanku Niniwa
nip, Díino ayéji íyejoonunj, nanka ba
ásibanj jamanjinak akoomunkoonunj
ninkinan nip ingi bukooro nip a
gubaarhu balápuro b'okankanje.

Nim Inus anane búteekinkinin
f'anane gúdoorlahu bukooro.

⁵ Jamanku Niniwa f'anyennehinne
hómár anlah gúloku Díino k'anyéj
immeren̄ nip ba sum gandékehne
k'ankiina Díino. M'angune na nip,
moŋon moŋon úduk útibila boore
k'újooninum gusolo k'ukaana
k'utiirilinoora ba sumo.

¹⁰ Angu jamanku Niniwa nip nim
gankanne k'ankúbul jamméejenkinin
imbi Díino. Angu Díino bafégi
n'ambénnáne bukanku balápuro,
ayik bankabaŋ a binanin k'abayun
gukoomunkánin. (Inus 3v1-5,10)

Inus f'apútne Niniwa, atéekin jamaŋo
m'angune na kúmbuuñaamo ku Díino
abúuñuremne. Ayéjeeniŋ, «Nanka ba

ásibaŋ jamaŋinak, Díino akoomunkuneh
Niniwa!» Jamanku Niniwa, f'anyennehinne
hómár andóm gúloku Díino. Ankúbul
jamméejenkinin imbi Díino a gubaarhu
hójondogo h'ankanne. Ansíiba k'ambénn
bukanku hójondogo h'ankaanaherne.
Umaasaŋo adék atéekin jamanku bukooro
nip k'ansum, k'ambénn guyaahálaŋo
k'ankaanah bayaku booreŋo.

Inini, hóge jamanku Niniwa ansumsum ki
k'ampiren ancaam jínubonkánin, ki Díino
akafari jínubonkánin? Hóge jamanku
Niniwa ankaanakaana bayaku booreŋo
k'ampiren ancaam jínubonkánin, ki Díino
akafari jínubonkánin? Wówo, nim gireŋ!
Ankankaan nim k'anjellihin Díino mara
marigeno, ankúbulkubul jamméejenkinin a
binanam a gubaarhu jínubonkánin.

Ampápájul mara abári ki Díino
ayeheneeniṅ. Iniman jamanku Israyel a
kanaanṅo kalaalinno anyéjyej, «Mint,
iyikminyik jínub.» Jamanku Niniwa mees,
nim ganlóbne. Angu ni jamanku Niniwa
ankúbulne jamméejenkinin imbi Díino a
gubaarhu jínubonkánin, n'andómne gúloku
Díino, Díino yehendeeniṅ, koomundeeniṅ.

Díino apahunpahun Inus, afak apahun
jamanku Niniwa. Kanda Inus ingi jamanku
Niniwa, horanṅ gankanne ki Díino apiren
apahuneeniṅ? Inus afiyumfiyum Díino. Afak
akúbul jamméejhinem imbi Díino Apápájul
mara pirendenṅ k'akaan honj k'apahun
bigokunom, kanda afiyumfiyum Díino.
Angu, n'afiyumne Díino, n'akúbulne
jamméejhinem imbi Díino, Díino
apahunempahun. Jamanku Niniwa, horanṅ

gankanne ki Díino apahuneeniŋ?
Ankúbulkubul jamméejenkinin imbi Díino a
gubaaŋhu hójondoŋo h'ankanne. Anyéjyej
Díino, «Iyikminyik jínub! Manini,
ísiibáámiŋsiib búbenhu hójondoŋo.» Anfak
anfiyum gúloku Díino gu Inus
atéekineeniŋne. Angu Díino
apahuneeniŋpahun.

Angu, agi úsiibay ki Díino apahuno,
uñantay úkubul jamméejhen imbi Díino a
gubaaŋhu hójondoŋo h'okaanahne. Faka,
uñantay ufiyum gúloku Díino.

Díino ayikyik bankabaŋ dáde. Díino ingine
Díino n'apahunahne jamaŋo. Apahunpahun
Inus. Afak apahun jamanku Niniwa. Kanda
Díino horaŋ gakanne k'apiren apahun
mintor? Emisiyoŋo n'adékirehne

uyennehinkineŋ a gubaarhu ho
anabiyononjo anlóbne fam a gubaarhu
wúuro mu Díino abúuñokunehne,
m'apahunkunehne mintor a kuyoku
jínubonkintor.